

Toetsbeleid onderbouw Scheldemonnd College

2024-2025

De school

Het Scheldemond College vormt samen met Nehalennia Scholengemeenschap de Mondia Scholengroep. Het Scheldemond College biedt onderwijs op vmbo-, mavo-, havo- en vwo-niveau. De afdelingen zijn verdeeld over twee locaties.

- Locatie Wielingen: vmbo-b, mavo (k/g/t)
- Locatie Sardijn: havo, vwo (incl. gymnasium)

Het locatie-managementteam van de school wordt gevormd door:

- De locatiedirecteur: L. Heesters
- Teamleider vmbo-b/k: B. de Blok
- Teamleider vmbo-mavo: F. van der Meer
- Teamleider havo/vwo-onderbouw: H. Schalkwijk
- Teamleider havo/vwo-bovenbouw: K. Ebert

Visie op onderwijs

De scholen binnen de Mondia Scholengroep zijn brede, openbare scholengemeenschappen, die enerzijds de leerlingen een breed onderwijsaanbod te bieden hebben. Anderzijds zijn de scholen en is iedere locatie zo georganiseerd, dat er zoveel mogelijk oog is voor iedere individuele leerling. Het gaat de scholen van de Mondia Scholengroep om onderwijs en zorg op maat.

Het Scheldemond College vindt het belangrijk dat leerlingen, vanuit hun eigen leerstijl, met verschillende onderwijsstijlen in aanraking komen. Zowel het klassikale leren als het zogenaamde 'nieuwe leren' zijn onmisbare schakels in het onderwijsproces. Het gaat om balans in het leren.

Visie op toetsing en determinering in de onderbouw

In de visie op toetsing draait het om balans in de hoeveelheid en vorm van toetsing en maatwerk. Door het variëren van toetsvormen (denk hierbij aan mondeling/schriftelijk toetsen, presentaties geven, e.d.) wordt recht gedaan aan verschillende leerstijlen.

Toetsing van de voortgang kan formatief, diagnostisch en/of summatief zijn. Formatief handelen, werken en/of evalueren dient als middel om de voortgang en vorderingen van de leerling in kaart te brengen als voorbereiding (lees: feedback en reflectie) op een summatieve toets. Het gebruik van formatieve toetsing alsmede formatief handelen dient bij te dragen aan het vergroten en versterken van zelfverantwoordelijk leren.

Het is ons streven in het toetsprogramma maatwerk aan te bieden, waardoor de leerlingen de mogelijkheid krijgen op (een ander) niveau toetsen af te leggen en wanneer mogelijk in een ander tempo, maar is momenteel niet van toepassing.

Alle toetsvormen dienen de voortgang te stimuleren en zijn een meetmoment voor leerling en docent voor wat betreft de voortgang en beheersing van de leerstof en vaardigheden.

Summatieve toetsen hebben de functie van het verzorgen van zgn. eindcijfers die na bespreking en reflectie worden vastgesteld en worden ingevoerd in het cijfersysteem van somtoday. In vele gevallen worden de summatieve toetsen beschouwd of gebruikt als afronding en afsluiting van een thema, vaardigheid, hoofdstuk of andere behandelde leerstof, terwijl deze ook als ijkingspunt van de voortgang kunnen worden gezien.

De resultaten van de summatieve toetsen worden aan het einde van het schooljaar op twee decimalen gemiddeld en zijn de basis van het eindcijfer dat in het reglement van beoordeling, bevordering en plaatsing een belangrijke rol heeft.

Het streven is om de resultaten van de formatieve toetsen even belangrijk te maken als de resultaten van de summatieve toetsen. Beide 'gemiddelden' dienen te worden belicht in de beoordeling omtrent de determinatie van een vervolg leerjaar en uiteindelijke afdeling.

Concreet streeft onze school de voortgang in leerjaren niet geheel afhankelijk te laten zijn van de summatieve resultaten en hiermee de eindgemiddelden. Dit betekent dat we het reglement van beoordeling, bevordering en plaatsing niet als een 'papierene tijger' beschouwen en dat eventueel afwijking van het reglement beter tot zijn recht kan komen. Beoordeling op basis van summatieve resultaten moeten kunnen worden bijgesteld aan de hand van de formatieve evaluatiemomenten, feedback en reflectie. We vragen hier vooral aandacht voor de behaalde vorderingen van de leerling en niet slechts een eindgetal.

De kwaliteit van toetsen en het toetsprogramma moet zo zijn dat deze recht doen aan de visie. Het is voor een leerling van belang dat de uitkomsten van de toetsen een zorgvuldig beeld geven van hun vorderingen en competenties.

De docenten stemmen binnen de sectie het niveau en normering van de toets met elkaar af. Een valide toets geeft o.a. inzicht in de kwaliteit van de eigen lessen.

Het programma van toetsing, in het bijzonder de resultaten hiervan, heeft als doel de determinatie te onderbouwen en de leerling te laten doorstromen in een passende leerlijn.

De resultaten behaald in het programma van toetsing in de onderbouw dienen een duidelijk signaal te geven voor de kansrijkheid in het complete leertraject en het daarbij behorend onvertraagd diplomeren.

Huidig beleid en toekomstbeeld

In tegenstelling tot de bovenbouw, hanteert de hv-onderbouw en vmbo/mavo-onderbouw geen toetsweken, met uitzondering van een afsluitende toetsweek aan het einde van een schooljaar. Toetsen worden verspreid over het schooljaar gegeven waarbij is afgesproken dat er één toets per dag gepland wordt afgenomen.

De planning van deze toetsen dient zichtbaar te zijn voor collega's, ouders en leerlingen in somtoday. Hierdoor is monitoren door het docententeam, de mentoren, ouders en leerlingen mogelijk. Studieplanning en verdeling is essentieel in deze aanpak van toetsing.

De docenten, mentoren en ondersteuning hebben hier een voorname rol in de begeleiding en hulp bij de diverse ondersteuningsbehoeften.

Het onderwijs op het Scheldemond College is voortdurend in ontwikkeling, waarbij gestreefd wordt naar maatwerk en aandacht voor de individuele onderwijsbehoeften en zijn terug te vinden in de diverse schooljaarplannen.

De discussie omtrent het (her-)invoeren van een zgn. Programma van Toetsing en Overgang wordt vanuit de deskundigheidsbevordering Toetsexpert zeer aanbevolen, waarbij er kritisch gekeken moet worden naar de kwantiteit en kwaliteit van onze toetsen. E.e.a. betekent dat het huidige toetsbeleid continu in ontwikkeling is en misschien moet blijven.

In het kader van bovengenoemde ontwikkeling wordt in de bovenbouw havo-vwo vanaf 2021-2022 gewerkt met vier toetsweken. Tussen de toetsweken in wordt formatief gewerkt. Na het eerste jaar heeft er een evaluatie plaatsgevonden. Secties hebben input geleverd voor de uitwerking van de toetsafspraken 2022-2023.

Het schoolexamenprogramma wordt vanaf 2021-2022 zoveel als mogelijk afgenomen in het examenjaar en bestaat slechts uit afsluitende toetsen conform de opdrachten aan de scholen rondom de kwaliteit van toetsing en examinering.

In de bovenbouw van vmbo-mavo wordt gewerkt met toetsweken en SE-weken. Deze toetsen liggen vast in het PTA, en beslaan slechts uit afsluitende toetsen conform de opdrachten aan de scholen rondom de kwaliteit van toetsing en examinering.

Het schoolexamenprogramma wordt vanaf 2021-2022 zoveel als mogelijk afgenomen in de examenjaren in klas 3 en 4 en bestaat slechts uit afsluitende toetsen conform de opdrachten aan de scholen rondom de kwaliteit van toetsing en examinering.

De kwaliteitsborging rondom toetsing en examinering is in ontwikkeling. De examencommissie neemt hierin het voortouw.

Definitie toetsen

Een toets is een instrument waarmee bepaald wordt in hoeverre een leerling een verondersteld niveau aan kennis en vaardigheden beheerst. Niet iedere toets hoeft te worden becijferd, maar de voortgang kan op een alternatieve wijze worden geformuleerd. Het doel van een toets is het in beeld brengen van de prestaties, de aandachtspunten van onze leerlingen en is tevens de start voor het vervolg van het leerproces.

Op het Scheldemoncollege kennen we de volgende vormen van toetsing:

- In de regel kennen we de volgende schriftelijke toetsen: SO, proefwerk en repetitie.
- Iedere klassikale toets dient van tevoren worden ingevoerd in somtoday.
- MO: een mondelinge versie van de SO. Daar waar bij een SO de hele klas overhoord wordt, komen bij een MO hooguit enkele leerlingen aan de beurt.
- SO (schriftelijke overhoring): kent in de regel een beperkte hoeveelheid voorbereidingswerk/leerstof, die meestal maar korte tijd (10-20 minuten) in beslag neemt en de weging 1 heeft. Een SO kan na een les-/contactmoment worden vastgesteld en wordt ingeschreven in somtoday.
- Proefwerk: deze wordt minimaal een week van tevoren opgegeven en ingeschreven in somtoday en heeft de weging 2 en kent een substantiële hoeveelheid aan leerwerk, waarbij de hoeveelheid afwijkt dan die van een repetitie.
- Repetitie: deze dient ook minimaal een week van tevoren te worden opgegeven en ingeschreven in somtoday en heeft de weging 3 en heeft een substantiële hoeveelheid aan leerwerk.

Onze school kent ook de volgende vaardigheidstoetsen:

- Leestoets: schriftelijke toets leesvaardigheid waarvoor niet geleerd hoeft te worden.
- Luistertoets: toets luister- en/of kijkvaardigheid waarvoor niet geleerd hoeft te worden.
- Praktische opdracht en/of boekverslag. Een klein onderzoek of een ontwerpvoordracht als toets. Van dat onderzoekje moeten de leerlingen veelal een verslag schrijven. De

presentatie kan gebeuren door een schriftelijk verslag, maar ook door een posterpresentatie, een presentatie in de klas etc.

- Praktijktoets: toetsen bij de praktijkvakken in het vmbo/mavo.

Afspraken rondom toetsing

Voor het inplannen van toetsen zijn duidelijke afspraken gemaakt.

- Proefwerken en repetities dienen tenminste 7 kalenderdagen voor het moment van afnemen bekend te zijn bij de leerlingen en in somtoday te zijn ingeschreven. Deze regel geldt niet voor SO's en/of vaardigheidstoetsen (bv. luistervaardigheid bij de talen of een practicum bij de exacte vakken.)
- Bij parallelklassen wordt binnen een week voor hetzelfde vakgebied eenzelfde toets afgenomen, indien nodig een alternatieve versie.
- Er geldt voor alle leerlingen dat er slechts één toets met voorbereiding op één dag mag worden gepland.
- Toetsen mogen niet gepland en afgenomen worden op een eerste lesdag na de herfstvakantie, kerstvakantie, voorjaarsvakantie en meivakantie.

De eerste lesdag na het zgn. paas-, hemelvaart- en pinksterweekend mag wel een toets met voorbereiding worden gepland en afgenomen.

Studie-, rapportvergader- en OVV-dagen worden niet gerekend tot lesdagen.

Afspraken over het inhalen van een toets na absentie van een leerling

- De docent noteert een * op de plaats van het cijfer van een gemiste toets tot het uiteindelijke resultaat bekend is.
- Uiterlijk de 5e dag nadat een leerling weer terug is, wordt er een afspraak over een nieuwe datum gemaakt door de betreffende docent met de betreffende leerling.

De leerling dient de toets zo snel als mogelijk in te halen. Bij problemen wordt de teamleider op de hoogte gebracht.

- Bij een leerling die een toets moet inhalen, kan het voorkomen dat er twee leertoetsen op een dag afgenomen worden.

Beoordeling/ normering

- Na afname worden de toetsen binnen 10 werkdagen, behoudens overmacht, met de leerlingen besproken, de cijfers vastgesteld en ingevoerd in somtoday.
- Resultaten worden beoordeeld met cijfers van 1 /m 10. Cijfers worden afgerond op één decimaal. Voor het vmbo/mavo klas 1 geldt de specifieke afspraak dat er niet lager dan een 3 wordt becijferd.
- De sectie maakt afspraken over het bespreken van toetsen. De sectie bespreekt met elkaar het gemaakte werk. Indien er sprake is van parallelklassen, wordt er zo snel als mogelijk na correctie een definitieve normering vastgesteld.
- Leerlingen hebben recht op inzage van de opgaven en eigen antwoorden.

Nabespreking van de resultaten is een essentieel onderdeel van het leerproces.

Het werk van de leerlingen mag mee naar huis worden gegeven, maar is niet verplicht.

Leerlingen en ook ouders hebben echter altijd het recht om toetsen in te zien.

Afspraken rondom de afname van toetsen

- Bij ziekte van de docent wordt, in overleg met de teamleider, bekeken of de toets kan worden afgenomen door een waarnemer. Indien de toets niet door kan gaan, plant de docent in overleg met de leerlingen tijdens de eerstvolgende les een ander moment waarop de toets wordt afgenomen.
- De docent/surveillant zorgt voor rust tijdens de toets en bewaakt de tijd.
- De docent/ surveillant voert geen andere werkzaamheden uit bij het surveilleren.
- De docent/ surveillant meldt (een vermoeden van) fraude bij de teamleider.
- Op tafel zijn alleen de benodigde hulpmiddelen aanwezig.
- Toetsen worden aangeleverd met lettertype 'Arial 12'.
- Toetsen voor de leerlingen met een faciliteitenpas moeten voldoen aan de voorwaarden vermeld op de faciliteitenpas.
- Toetsen worden altijd gemaakt met pen. Alleen tekeningen (bv. grafieken) mogen gemaakt worden met potlood.
- Telefoon, smarthorloges en andere gegevensdragers mogen niet aanwezig zijn in het lokaal van afname.
- Het dragen van een koptelefoon is niet toegestaan. Uitzondering hierop geldt voor leerlingen werkend met Kurzweil. De koptelefoon is dan slechts aangesloten op de computer.
- De leerling levert altijd het opdrachtenuvel, de uitwerkingen en eventuele kladpapier in bij de docent, tenzij anders is aangegeven.

Kwaliteit van toetsing

We staan voor kwalitatief goede toetsing die aansluit bij het niveau van het leerjaar waarin de leerling plaats heeft. Belangrijk hierin is de aandacht voor het toetsproces en is de verantwoordelijkheid van een sectie. De sectie kan op verschillende manieren evalueren waarbij het RTTI- en/of OBIT-systeem een essentieel beginsel is. Zoals reeds vermeld in dit stuk, geldt dat bij parallelklassen binnen dezelfde week eenzelfde of een vergelijkbare toets wordt afgenomen. Correctiemodel en normering wordt door de sectiegenoten in het betreffende leerjaar in gezamenlijkheid vastgesteld.

In het schooljaar 2022-2023 is scholing aangeboden om toetskwaliteit te kunnen (waar-) borgen. Aan de cursus Toetsexpert nam in ieder geval de examencommissie deel. Daarnaast zijn de deelnemers verspreid geweest over de verschillende secties.

Verder vermeldt het leerlingenstatuut de volgende extra punten

- Bij het opgeven van een proefwerk wordt aan de leerling duidelijk gemaakt, wat de betekenis daarvan is in het kader van de periodieke toetsing en/of beoordeling. Ook bij andere overhoringen wordt dit aangegeven. Bij proefwerken, repetities en werkstukken wordt van tevoren aangegeven welk deel van de leerstof de leerling moet beheersen. Wanneer het maken van werkstukken, van wat voor soort ook,

onderdeel is van het onderwijsprogramma en meetelt in het rapportcijfer, dan dient van tevoren bekend te zijn aan welke normen een werkstuk moet voldoen, wanneer het gereed moet zijn en wat er gebeurt bij het te laat inleveren.

- De schoolleiding en/of docenten zorgen ervoor dat de leerling regelmatig wordt ingelicht over de beoordeling van de studieresultaten en over de gronden waarop deze beoordeling berust.
- Tweemaal per jaar ontvangt de leerling een rapport waarin een overzicht wordt gegeven van de prestaties van de leerling voor alle vakken over een bepaalde periode.
- Indien de inlichtingen door de leerling en/of ouders onvoldoende worden geacht, of indien inlichtingen worden geweigerd, kan de leerling (of de ouder) de schoolleiding verzoeken een onderzoek in te stellen. Aan dit verzoek wordt zo spoedig mogelijk gevolg gegeven en van de resultaten worden de leerling en de ouders direct in kennis gesteld.
- Indien de studieresultaten aanleiding geven tot het treffen van onderwijskundige maatregelen, die tot betere studieresultaten zouden kunnen leiden, worden deze met de leerling en zo nodig met de ouders besproken.
- Het bevoegd gezag, vertegenwoordigd door de directeur-bestuurder, is formeel eindverantwoordelijk voor het vaststellen van cijfers. De schoolleiding kan op grond daarvan, gehoord hebbende de betrokken docent(en), de leerling(en) en de ouder(s)/verzorger(s), op cijfers, waaronder rapportcijfers, revisie toepassen.
- De vorm van het proefwerk/repetitie moet van tevoren duidelijk zijn (open vragen, multiple choice vragen, praktijkopdrachten etc.)
- Een volgend proefwerk/repetitie over hetzelfde onderwerp kan niet worden gegeven voordat het vorige proefwerk/repetitie is besproken.
- De normen van beoordeling van een proefwerk/repetitie worden door de docent meegedeeld en zo nodig toegelicht.
- Wie betrapt wordt op fraude kan het cijfer 1 krijgen voor het gemaakte werk.